# ZASADY OCENIANIA
# Z JĘZYKA POLSKIEGO
# DLA KLAS IV-VIII

## wraz z ogólnymi wymaganiami na poszczególne oceny

Nauczyciele języka polskiego:

Joanna Haznar-Kowalczyk, Barbara Miter, Martyna Tomczyk, Halina Żerelik

## CELE EDUKACYJNE

- Kształcenie sprawności mówienia, słuchania, czytania, pisania w różnych sytuacjach komunikacyjnych.
- Wyrabianie nawyku krytycznego odbioru tekstów literackich i innych dzieł kultury.
- Rozwijanie wyobraźni, kreatywności i samodzielności w zdobywaniu wiedzy i działaniu.
- Przygotowanie do dalszego etapu kształcenia i odgrywania określonych ról społecznych.
- Wdrażanie do pracy w zespole z przestrzeganiem zasad dyscypliny i współpracy.
- Wyrabianie szacunku dla siebie i innych; kształcenie umiejętności skutecznego nawiązywania i podtrzymywania kontaktów międzyludzkich z uwzględnieniem zasad grzeczności, bezinteresowności.
- Kształtowanie nawyku systematycznego planowego wzbogacania własnej wiedzy, obserwowania świata z pasją poznawczą.

## Podstawowe wymagania edukacyjne

- Umiejętność czytania głośnego oraz cichego czytania ze zrozumieniem.
- Znajomość treści, a także rozumienie problematyki omawianych tekstów literackich i innych tekstów kultury.
- Znajomość i rozumienie wprowadzanych terminów wiedzy o literaturze i kulturze.
- Praktyczne stosowanie wiedzy o języku oraz zasad polskiej ortografii i interpunkcji.
- Umiejętność redagowania wypowiedzi ustnych i pisemnych.
- Przygotowanie do samokształcenia.

## Sposoby oceniania:

- oceną,
- oceną z komentarzem,
- informacją zwrotną pisemną,
- informacją zwrotną ustną,
- plusami/minusami.

## Skala ocen:

- ocena celujaca: 6,
- ocena bardzo dobra: 5,
- ocena dobra: 4,
- ocena dostateczna: 3,
- ocena dopuszczajaca: 2,
- ocena niedostateczna: 1.

Dopuszcza się stosowanie przy ocenach bieżących znaków plus (+) oraz minus (-).

# Ogólne wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

**OCENA CELUJĄ CA**

Uczeń:

- posiada szeroką wiedzę i umiejętności polonistyczne,
- w wyczerpującym stopniu opanował wiedzę i umiejętności przewidziane w programie nauczania dla danej klasy,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia humanistyczne,
- posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów praktycznych oraz teoretycznych, w tym nietypowych, przedstawia twórcze i oryginalne rozwiązania,
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie, potrafi dogłębnie interpretować utwory przewidziane w programie, wykorzystując do tego doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze,
- w mowie i piśmie posługuje się bogatym słownictwem, dba o poprawność językową i kulturę słowa,
- w wypowiedziach pisemnych sporadycznie popełnia błędy ortograficzne, interpunkcyjne, językowe, stosuje interesującą formę, wprowadza środki celowo wzbogacające wypowiedź i wykazuje się wrażliwością polonistyczną,
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i innych działaniach związanych z językiem polskim,
- potrafi przygotować twórczą i oryginalną prezentację, recytację, pracę projektową itp.,
- rozwija nawyki systematycznego uczenia się,
- chętnie podejmuje się zadań dodatkowych,
- z dużym zaangażowaniem pracuje samodzielnie i grupowo,
- chętnie bierze udział i osiąga sukcesy na miarę swoich możliwości w konkursach przedmiotowych.

**OCENA BARDZO DOBRA**

Uczeń:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności zawarty w realizowanym przez nauczyciela programie nauczania,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami,
- rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania,
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie przewidziane w programie, samodzielnie je analizuje i interpretuje,
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę i umiejętności do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii,
- wypowiada się w sposób poprawny i precyzyjny, wykazując się bogactwem i kulturą języka,
- jego wypowiedzi pisemne zawierają jedynie nieliczne błędy ortograficzne, językowe, interpunkcyjne,
- przygotowuje ciekawe prezentacje, recytacje, prace projektowe itp.,
- chętnie wykonuje prace nieobowiązkowe,
- rozwija nawyki systematycznego uczenia się,
- wykazuje się zaangażowaniem w czasie pracy samodzielnej i grupowej.

**OCENA DOBRA**

Uczeń:

- w zakresie umiejętności i wiedzy przedmiotowej ma niewielkie braki,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
- samodzielnie rozwiązuje typowe problemy oraz zadania o średnim stopniu trudności, wykorzystując poznane metody oraz różnorodne źródła informacji,

- czyta ze zrozumieniem teksty przewidziane programem nauczania, samodzielnie potrafi znaleźć potrzebne informacje, podejmuje – zwykle efektywnie - próby samodzielnej analizy i interpretacji omawianych tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów,
- zna i poprawnie stosuje reguły ortograficzne i interpunkcyjne,
- bierze czynny udział w lekcjach, sprawnie pracuje w grupie,
- podejmuje się zadań dodatkowych na miarę swoich możliwości.

**OCENA DOSTATECZNA**

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności przewidziane programem, choć miewa problemy z samodzielnym jej wykorzystaniem,
- samodzielnie wykonuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności oraz rozwiązuje problemy proste i uniwersalne,
- trudniejsze problemy i ćwiczenia w większości rozwiązuje z pomocą nauczyciela,
- próbuje prawidłowo interpretować, porównywać, wnioskować,
- teksty przewidziane programem nauczania rozumie co najmniej na poziomie semantycznym (dosłownym),
- zarówno w mowie, jak i w piśmie, wypowiada się zazwyczaj poprawnie, mimo przeciętnego zasobu słownictwa, nie popełnia rażących błędów językowych,
- zna i stara się stosować w typowych sytuacjach zasady ortograficzne i interpunkcyjne,
- systematycznie pracuje na lekcjach, wykonuje wszystkie zlecone zadania i ćwiczenia na miarę swoich możliwości, stara się być aktywny,
- współpracuje w grupie.

**OCENA DOPUS ZCZAJĄCA**

Uczeń:

- ma trudności z opanowaniem zagadnień ujętych w podstawie programowej, ale braki nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia elementarnej wiedzy z języka polskiego w ciągu dalszej nauki,
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste, typowe zadania i rozwiązuje problemy o niewielkim stopniu trudności, często powtarzające się w procesie nauczania,
- przejawia gotowość do przyswajania nowych wiadomości, współpracuje z nauczycielem, korzysta z jego uwag i pomocy,
- często ma trudności ze zrozumieniem tekstu literackiego, nawet na poziomie semantycznym,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia dużo błędów, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem wypowiedzi,
- podczas lekcji rzadko jest aktywny na forum, ale wykazuje chęć do pracy,
- nie zawsze wykonuje zadania systematycznie i rzetelnie w czasie pracy własnej podczas lekcji.

**OCENA NIEDOSTATECZNA**

Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności ujętych w podstawie programowej, a braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z przedmiotu,
- nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela,
- nie rozumie treści tekstów czytanych podczas lekcji, nie odnajduje w nich informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie czyta lektur,
- nie wykonuje zadań poleconych do pracy na lekcji.

## Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów

1. Ucznia obowiązuje systematyczne przygotowywanie się do lekcji i aktywna praca na zajęciach.
2. Uczeń może otrzymać ocenę za :
   - prace klasowe z wiedzy i umiejętności literackich w formie testu i dłuższej wypowiedzi pisemnej – zapowiedziane przez nauczyciela tydzień wcześniej, sprawdzone i oddane w ciągu dwóch tygodni,
   - prace klasowe z nauki o języku w formie testu – jak wyżej,
   - inne sprawdziany, testy, dyktanda (np. sprawdziany podsumowujące dział, znajomość treści lektur, sprawdziany ortograficzne itp.) - jak wyżej,
   - kartkówki - obejmujące materiał z nie więcej niż trzech ostatnich tematów lekcji – mogą nie być zapowiedziane,
   - sprawdziany czytania ze zrozumieniem – mogą nie być zapowiedziane,
   - wypowiedzi pisemne i ustne na określony temat,
   - zadania wykonywane na lekcji,
   - recytację poezji i fragmentów prozy,
   - zaangażowanie podczas pracy w zespole,
   - własne działania twórcze (np. projekty, referaty, prezentacje itp.).
3. Jeśli uczeń nie pisał obowiązkowego sprawdzianu / pracy klasowej, zobowiązany jest go / ją napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
4. W przypadku „ściągania" podczas pracy kontrolnej uczeń otrzymuje uwagę i punkty ujemne oraz zobowiązany jest napisać ją jeszcze raz w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
5. Uczeń może poprawić ocenę z pracy klasowej lub sprawdzianu po ustaleniu terminu z nauczycielem. Nie poprawia się testów kompetencji i sprawdzianów czytania ze zrozumieniem; poprawa kartkówek – wg ustaleń nauczyciela.
6. Nieuzasadnione niewykorzystanie ustalonego z nauczycielem terminu powoduje utratę szansy na poprawę oceny.
7. W przypadku prac kontrolnych, o których mowa w pkt 4. i 5., obowiązuje ten sam zakres treści programowych, ale sprawdzian może być zbudowany inaczej niż pierwotny.
8. Oprócz ocen uczeń może otrzymywać plusy "+" i minusy "-" (np. za wypowiedzi czy zadania wykonywane na lekcji, pracę w grupie, zadanie dla chętnych itp.).
9. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do lekcji na drugi dzień po usprawiedliwionej nieobecności w szkole (nie dotyczy prac klasowych, sprawdzianów i kartkówek zapowiedzianych z kilkudniowym wyprzedzeniem i wpisanych do dziennika).
10. Uczeń, który był nieobecny na zajęciach przez dłuższy czas, ma obowiązek jak najszybciej uzupełnić zaległości (w terminie i zakresie uzgodnionym z nauczycielem).
11. Każde nieprzygotowanie uczeń zgłasza nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji.
12. Do pisemnego zadania domowego (dla chętnych) uczeń otrzymuje informację zwrotną.
13. Oceny są jawne i uczeń ma prawo znać kryteria oceniania oraz uzasadnienie swojej oceny.
14. Uczeń, który chce uzyskać wyższą niż przewidywana roczną ocenę klasyfikacyjną ma prawo, na wniosek własny lub rodziców skierowany do nauczyciela, przystąpić do sprawdzianu wiedzy i umiejętności, a uczeń, który w wyniku klasyfikacji rocznej uzyskał ocenę niedostateczną, ma prawo zdawać egzamin poprawkowy - wg procedur zawartych w Statucie.
15. W ocenianiu bieżącym stosuje się wagi ocen, przypisane do różnych form aktywności ucznia, na przykład:

| Waga oceny | Oceniane aktywności |
|---|---|
| 40 | prace klasowe, w tym dłuższe wypowiedzi pisemne, sprawdziany literackie i z nauki o języku, testy kompetencji, wysokie wyniki w konkursach przedmiotowych |
| 30 | kartkówki, sprawdziany z treści lektur, czytanie ze zrozumieniem, projekty |
| 20 | odpowiedzi ustne, dyktanda, praca w grupie |

| | |
|---|---|
| 10 | zadania / praca na lekcji, recytacja, technika głośnego czytania |
| 5 | krótkie, nieskomplikowane zadania/prace na lekcji |

Powyższe wagi są przykładowe. Dla poszczególnych aktywności - w zależności od stopnia trudności ocenianego zadania - ustala je i podaje uczniom nauczyciel uczący daną klasę.

16. Przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych średnia ważona ocen bieżących pełni funkcję wspomagającą. Ostateczną decyzję o ocenie śródrocznej i rocznej podejmuje nauczyciel głównie w odniesieniu do stopnia spełnienia przez ucznia wymagań edukacyjnych.

**Uczeń ma prawo, a jednocześnie obowiązek**
**pytać nauczyciela i prosić o pomoc, jeśli nie rozumie jakiegoś zagadnienia.**

## Przykładowe kryteria oceniania

**Proponowane kryteria oceniania prac klasowych/sprawdzianów/kartkówek, w których zadania są punktowane:**

100% - 96% punktów – celujący (6)
95% – 91% punktów – bardzo dobry (5)
90% - 70% punktów – dobry (4)
69% - 50% punktów – dostateczny (3)
49% - 31% punktów – dopuszczający (2)
30% - 0% punktów – niedostateczny (1)

Nie można otrzymać oceny celującej, jeżeli sprawdzian zawiera zadania tylko z poziomu wymagań podstawowych.
Za zadania rozwiązane niezgodnie z poleceniem uczeń nie otrzymuje punktów.

**Wypowiedzi ustne:**
Przy ocenie odpowiedzi/wypowiedzi ustnej bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- zgodność wypowiedzi z tematem,
- stopień wyczerpania treści,
- spójność i logiczne uporządkowanie wypowiedzi,
- płynność mówienia,
- dobór słownictwa, przestrzeganie poprawności językowej.

**Prace pisemne:**
Przy ocenie pracy pisemnej bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- zgodność z tematem i stopień jego realizacji,
- dobór treści (w zależności od tematu m.in.: elementy twórcze lub odtwórcze, funkcjonalne wykorzystanie znajomości utworów wskazanych w poleceniu, wnikliwość argumentacji, formułowanie wniosków, samodzielność i oryginalność sądów),
- właściwa realizacja formy wypowiedzi (lub jej stosowne dobranie),
- kompozycja wypowiedzi, logiczne uporządkowanie treści z zachowaniem proporcji, spójność tekstu,
- styl, bogactwo języka i komunikatywność, poprawność językowa, urozmaicenie składni,
- pisownia (ortografia, interpunkcja, akapity, czytelność i estetyka zapisu)
- długość pracy (zgodna z poleceniem).

Za pracę pisemną niezgodną z tematem lub wymaganą formą uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez względu na jej pozostałe walory.

Ocenę celującą za dłuższą pracę pisemną otrzymuje uczeń, który nie popełnił żadnych błędów rzeczowych, zastosował interesującą formę, wprowadził środki celowo wzbogacające wypowiedź, wykazał się szerokimi kompetencjami literackimi i kulturowymi oraz nie przekroczył dopuszczalnej wymaganiami egzaminacyjnymi liczby błędów językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych.

**Technika głośnego czytania:**
Przy ocenie głośnego czytania bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- płynność czytania (ilość pomyłek, „zacięć", poprawek zastosowanych przez nauczyciela),
- wyraźne mówienie (uczeń jest słyszany i rozumiany),
- właściwe tempo (dostosowane do treści, przestrzeganie znaków interpunkcyjnych),
- wyraziste mówienie (uczeń dostosowuje sposób mówienia do sytuacji ukazanej w tekście, głosem wyraża emocje, zaciekawia, wzrusza itp.).

**Recytacja:**
Przy ocenie recytacji bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- znajomość tekstu (ilość pomyłek, „zacięć"),
- wyraźne mówienie (uczeń jest słyszany i rozumiany),
- właściwe tempo mówienia (dostosowane do sytuacji lirycznej ukazanej w wierszu; przestrzeganie znaków interpunkcyjnych),
- wyraziste mówienie (uczeń dostosowuje sposób mówienia do sytuacji ukazanej w tekście; głosem wyraża uczucia, zaciekawia, wzrusza itp.).

**Współpraca w grupie:**
Przy ocenie pracy w grupie bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- ogólne zaangażowanie w pracę grupy,
- bezpośredni wkład w realizację powierzonego zadania,
- stopień wywiązania się z pełnionej funkcji,
- umiejętność współpracy z innymi.

Indywidualna ocena ucznia podczas pracy w grupie nie musi być taka sama jak oceny pozostałych członków zespołu, zależy bowiem od jego indywidualnego zaangażowania.

**ZASADY OCENIANIA UCZNIÓW**
**Z ZALECENIEM PORADNI PSYCHOLOGICZNO -PEDAGOGICZNEJ**
**O DOSTOSOWANIU WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH**
**DO ICH INDYWIDUALNYCH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI**

Nauczyciel uwzględnia przy ocenianiu indywidualne zalecenia poradni psychologiczno-pedagogicznej zapisane w orzeczeniach lub opiniach poszczególnych uczniów.

Uczniowie posiadający orzeczenie / opinię w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych mają prawo – zależnie od wskazań poradni - do dostosowania liczby lub objętości zadań albo do wydłużonego czasu pracy podczas kartkówek, sprawdzianów, prac klasowych, wypowiedzi ustnych i pisemnych. Kryteria oceniania są wówczas takie same jak dla innych uczniów, z zastrzeżeniem, że:

- przy ocenie prac redakcyjnych uczniów ze specyficznymi trudnościami edukacyjnymi bierze się pod uwagę przede wszystkim komunikatywność wypowiedzi i czytelność, z pominięciem zaburzeń strony graficznej pisma, pod warunkiem spełnienia kryterium długości pracy oraz zgodności z tematem;
- za błędy ortograficzne uznaje się błędy w zapisie wyrazów z u – ó, ż – rz, h – ch oraz łamanie zasady pisowni wielką literą na początku zdania, a wszystkie pozostałe traktuje się jako błędy graficzne.

**<u>LUB</u> (o ile brak jest możliwości wydłużenia czasu)**
mogą zdobyć mniej punktów, aby uzyskać poszczególne oceny ze sprawdzianów:

100% punktów - 91% punktów – celujący (6)
90% – 80% punktów – bardzo dobry (5)
79% - 60% punktów – dobry (4)
59% - 40% punktów – dostateczny (3)
39% - 20% punktów – dopuszczający (2)
19% - 0% punktów – niedostateczny (1)

Uczniowie ze stwierdzoną dysgrafią mogą za zgodą nauczyciela i zgodnie z jego wskazówkami posługiwać się pismem drukowanym lub komputerowym, o ile takie jest wskazanie poradni psychologiczno-pedagogicznej.